№ 1988 | 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00 franko door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz., franko, te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

MAANDAG, 7 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 November.

Onze lezers zullen zich welligt nog herinneren, hoe wij in 't begin der vorige maand eene gulle belijdenis van de *Kerkelijke Courant* bespraken, waarin zij met alle wenschelijke opregtheid verklaarde: »daar heerscht onder de Protestanten, ook in Nederland, veel onkunde, vooroordeel, vervreemding van Evangelischen zin, gebrek aan waarheid en godzaligheid." Het schijnt dat de *Kerkelijke* spijt heeft van hare gemoedelijke klagt. Althans dit meenen wij te moeten afleiden uit haar Nommer van heden, waarin zij een paar vruchtelooze pogingen doet, om die zoo veel mogelijk te verzachten.

Het eerste middeltje is eene vervalsching van haar eigen tekst, dien zij zuiver schijnt aan te halen tusschen twee haakjes, maar waaruit zij zich veroorlooft eenige woorden weg te laten, waardoor zij aan de zinsnede eene geheel andere beteekenis geeft. Vroeger had zij gezegd: »Er heerscht onder de Protestanten, ook in Nederland, veel onkunde" enz. Thans schrijft zij, onder voorwendsel van haren vorigen tekst letterlijk aan te halen: »Er heerscht ook in Nederland veel onkunde," enz. De woorden »onder de Protestanten" worden gesmokkeld, en waar vroeger alléén spraak was van Protestanten in het algemeen, daar wordt thans Nederland in het algemeen aangevoerd, de Katholieken daaronder begrepen. Zou de *Kerkelijke* schrijver ook meenen, dat zulke kunstgrepen van behendigheid en gemoedelijkheid getuigen? Of verraden zij welligt eenige verlegenheid?

Het tweede middeltje bestaat in eene pleister, die de *Kerkelijke Courant* op de bloedende wonde tracht te leggen. Zij getroost zich met het denkbeeld: »Het kwaad in de protestantsche Kerk, zoo zouden wij bijna genoopt zijn te zeggen; schijnt niet zoo groot te zijn als wij het voorstelden." Waarom schijnt dat kwaad niet zoo groot te zijn? Wel »de *Tijd* is er nog al verwonderd over" en »de *Tijd* wist *er* niets van." En waaruit blijkt het dat de *Tijd* er over verwonderd is, en dat de *Tijd* er niets van wist? Daarmêe heeft de *Kerkelijke Courant* een weinig in de verlegenheid gezeten, en zij heeft zelve zich niet weten te redden dan door eene nieuwe kleine behendigheid, nu niet aan *hare eigene* woorden, maar aan de *onze* gepleegd. Wij hadden gezegd: »Het kwaad moet nog al groot zijn, dat de *Kerkelijke Courant* het openlijk bestaat zijne mede-Protestanten te verwijten, dat er onder hen heerscht veel onkunde, vooroordeel" enz. Wat doet nu de *Kerkelijke?* Zij verzwijgt dat onze verwondering alleen haren grond had en heeft in de openhartige bekentenis, die zij, *Kerkelijke Courant*, zonder achterhoudendheid heeft afgelegd, en vindt alzoo, door dat verzwijgen, de gelegenheid, om onze verwondering over te brengen op de onkunde en het vooroordeel dat onder de Protestanten bestaat. En stapt zij daarmêe over tot het verwijt: de *Tijd* wist er nog niets van. Waarlijk wij hebben medelijden met die arme *Kerkelijke*, die zulke doekjes voor het bloeden tracht aan te wenden, en daarop doordraaft, als hadde zij zich een stevig verband aangelegd. »Wij zijn, zoo schrijft zij," wij zijn intusschen met het artikel van *de Tijd* zeer ingenomen. »Met der daad. Hoe zou het anders kunnen? »*De Tijd*, die anders nog al takt verraadt en eene redaktie schijnt te hebben, wie het niet aan talent ontbreekt," de *Tijd* is volgens de *Kerkelijke* »volstrekt onbekend" »met het gebrekkige dat onder de Protestanten in Nederland gevonden wordt." Maar daaruit haalt de *Kerkelijke Courant* »een nieuw bewijs van het »voortreffelijke, dat het Protestantismus boven het Katholicismus bezit." Wat is dat voortreffelijke? De *Kerkelijke* leert het: »Het eerste is veel meer in staat om »de diepte te peilen van het kwaad, dan het laatste." Hoe zoo? Dat wordt niet gezegd. Zou dat welligt zijn op de wijze van iemand, die in een diepen put gevallen is en den afstand, dien hij heeft afgelegd, als hij uit de duistere diepte naar het licht op ziet, beter weet te meten, dan de belangstellende toeschouwer, die van het licht in den duisteren afgrond neerziet? Maar nog meer:

»Het eerste is met gemoedelijken ernst bezig, om het »kwaad te stuiten, waar het dat ziet; het laatste denkt er weinig aan." Wat een bluf! Waar stuit het protestantismus kwaad? En welk kwaad? Het ongeloof? De verdeeldheid? Twist en tweedragt? De onzedelijkheid? Hoe weinig wordt niet in protestantsche kerken moraal gepredikt!

»Het eerste is bevredigd waar het waarheid en godzaligheid verspreiden mag, onder Christenen in het algemeen; het tweede minder wanneer het waarheid, dan wanneer het zijne kerk propageren kan." Wat eene belijdenis van onmagt, wij zouden haast zeggen van ongeloof. De waarheid wordt afgescheiden van de Kerk, als of eene Kerk niet op de waarheid moest rusten en dwaling ten grondslag kan hebben. En dat heet eene voortreffelijkheid!

»Het Protestantismus slaat op het Katholicismus als zoodanig geen vijandig oog, maar alleen op de rampzalige rigting, door ultramontaanschen ongeest er in »gebragt; het Katholicismus kent het Protestantismus »niet, maar haat het, omdat het is." Och kom! Waarlijk het protestantismus van sommige lieden is al zeer vriendelijk geweest in de jongste maanden jegens het Katholicismus. Haat is er volstrekt niet opgemerkt noch op straat, noch in de kerken, noch in de preken, noch in de vlugschriften, noch in de dagbladen: alles ademt daar liefde, en zuivere liefde. Maar het Katholicismus of liever de ongeest der Ultramontanen, die vult de volgelingen met haat. Uit haat is het, dat zij, de Katholieken, rustig zijn en blijven, wanneer zij door de Protestanten worden aangevallen. Uit haat is het, wanneer men tegen hen [illegible] genootschappen oprigt, dat zij geen weerwraak nemen. Uit haat eindelijk is het dat zij voor die hen vervolgen bidden: Heer! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!

Eindelijk komt nog eene laatste beschuldiging, die eene laatste voortreffelijkheid aan het Protestantismus toekent:

»Indien het Rome om de verspreiding der waarheid te doen was, 't kon, tot onze beschaming, eene Roomsche maatschappij tot verspreiding der waarheid onder de Protestanten hebben opgerigt. Gebrek aan waarheidszin is ligt alleen de oorzaak, dat zoo iets van de Roomsche zijde nog niet is beproefd." Het is alleen uit bescheidenheid, dat de *Kerkelijke Courant* niet eene opsomming geeft van de protestantsche genootschappen opgerigt tot verspreiding hunner dwaling onder de Katholieken. 't Is intusschen jammer, dat de *Kerkelijke Courant* zoo weinig geheugen heeft. 't Is nog geen tiental jaren geleden, dat de protestantsche woordvoerders, predikers en schrijvers, dag op dag te velde trokken tegen den geest van proselytismus der Katholieke Kerk. Dat proselytismus was een gruwel, waarover men nooit genoeg den staf kon breken. Toen hadden wij ons te regtvaardigen, door de bewering, dat wie de waarheid bezit genegen is en moet zijn om haar te doen kennen, en dat juist het gebrek aan proselytismus de valschheid van het Protestantismus aanduidde. 't Mogt niet helpen. Wij werden geoordeeld en veroordeeld, omdat wij proselytenmakers waren! Maar andere tijden, andere voorwendsels.

In eene vlaag van fanatismus zijn de orthodoxen aan 't ijveren gegaan tegen de Katholieken tijdens de April-beroering, het werk der protestantsch-christelijke liefde van den *Nederlander*, *Morgenster* en *Fakkel*. Dit vond bijval, en gaf populariteit. De geheime genootschappen waren reeds lang vooruit. Aanstonds volgde de *Morgenster* c. s. en werd geopend de konkurrentie der Groningers tegen de orthodoxen.

Alzoo is nu het vroeger gevloekte proselytismus in eere gekomen. En te naauwernood heeft men de driederlei maatschappijen in ijverzuchtige konkurrentie gezet, of het klinkt reeds: de Katholieken hechten niet aan waarheid; want zij hebben nog geene enkele maatschappij opgerigt, om het Evangelie onder de Protestanten te verkondigen!

Wat zich de *Kerkelijke* met een appel en een ei vermaakt! Het zij haar gegund. Dat zij de dingen van vroeger en thans niet meer aan elkander weet te knoopen en, gelijk kinderen, met zeepballetjes begint te spelen, kan niemand haar kwalijk nemen. Zij wordt oud.

Intusschen blijft zij aandringen, en het is zeer braaf, op het tot stand brengen van eene maatschappij tot aankweeking van »*Evangelisatie*" onder de Protestanten. En zij roept hare mede-Protestanten toe:

»Hervormden in Nederland, wij aarzelen niet, het te zeggen, daar zijn heidenen in uw midden." Helaas! het is maar al te waar. Daaraan zijn wij niet onverschillig. Want wij weten maar al te zeer *hoe* het protestantismus is. Wij weten zelfs, dat de *Kerkelijke Courant* een soort van heidendom predikt, als zij de Godheid van Christus, zij het niet regtstreeks, ten minste nu en dan zijdelings aanvalt of voor zulke aanvallen hare kolommen leent. Maar dewijl zij nu dan toch nog het heidendom onder de Protestanten wil gaan bestrijden, zoo vleijen wij ons met de hoop, dat hare evangelisatie onder de Protestanten zal hebben ten grondslag de Godheid van Christus en de verlossing der zonde door het bloed des kruizes.

Homerus heeft den muizen- en kikvorschen-krijg bezongen: welk Hollandsch dichter zal de lier bespannen om den kamp te vereeuwigen, waarvan het tegenwoordig geslacht geroepen is geweest getuige te zijn, den kamp over der Domine's driepunt? Hij getuigde wel, die heldenkamp, van de strijdlustige geaardheid van sommige Nederlandsche predikanten! Naauwelijks hadden zij, onder vreesselijk geraas, storm geloopen op de regten der Katholieken, of, ziedaar, daar verdeelen zij zich in twee, van gelijke geestdrift bezielde legerkampen, wier tegenstrijdige gezindheid uit de banier blijkt, door beide omhoog geheven. »Weg met den steek," zoo leest men hier, terwijl ginds het »leve de steek!" tartend en sarrend wappert en klappert door de lucht! Beide legerkampen bepaalden zich intusschen niet tot het uitsteken van tegenstrijdige banieren. Strijdlustig, als verscheidene Domine's zijn, was het nog moeijelijker hen te bedwingen, dan het aan Omer-Pacha moeijelijk was den Muzelman aan de oevers van den Donau in bedwang te houden, en met onbetembren moed vlogen zij dan ook op elkander in, ter beslechting van het pleit, of de steek al dan niet tot het officieele predikanten-kostuum, dat, volgens de voortreffelijke kerkelijke wet, niet op straat mag gedragen worden, behoort.

Hoe vele gemoederen geschokt, hoe vele noodkreeten uit der Protestanten beklemden borst aangeheven, bij het aanschouwen van dien strijd! Helaas, waar ijlt gij heen, gij, waardige leeraars en herders, dus verzuchtte men alom. Welke gevoelens wilt gij te uwen aanzien bij ons opwekken! Wat moet er geworden van uwe in den strijd deerlijk gehavende zwarte rokken en tabbaarden! — Helaas, niets baatte, noch verzuchting, noch waarschuwing, noch gesmeek. En het was te vreezen, dat een aanzienlijk deel van het predikantendom, om den wille van den steek, op het slagveld zou [illegible].

Dat kon niet gedogen de groote en magtige beschermgeest van het Protestantismus, aan wiens veelvermogende tusschenkomst het, sinds April, reeds zulke gewigtige diensten te danken heeft. Na rijp overleg en na de meening van andere groote geesten ingewonnen te hebben, begaf hij zich plegtstatig tusschen de strijdvoerende en zich onderling verscheurende partijen en een majestueus: »de steek behoort niet tot het officieele predikanten-kostuum" rolde door de lucht en de wapenen ontvielen aan de handen der straks nog zoo fel verbitterde strijders.

Een triomflied werd aangeheven door hen, die van het »leve de steek" de lucht hadden vervuld en fluks bereidden zij zich voor tot eene nieuwe zegepraal, te bevechten naar aanleiding van het eerste voorwendsel het beste, bijv. naar aanleiding van het beroep van Ds. Meyboom naar Amsterdam. Van hunnen kant trokken hunne tegenstanders druipstaartend af, zich intusschen op tweeërlei wijze wrekende over de geledene nederlaag. De eerste wraakneming der »weg-met-de steek-" schreeuwers bestond daarin, dat zij den genoemden heer Meyboom naar Amsterdam deden beroepen; de tweede — ja, dat raadt men nimmer! — de tweede daarin, dat men het woord van den beschermgeest van het Protestantismus, dat hen in het ongelijk had gesteld, uitkreet als »AL WEER EENE CONCESSIE AAN ROME!"

Hoe?! — Ja, gij hebt wel gelezen; dat de Domine's vrij

e n ongehinderd overal een steek mogen dragen, dat zal »ook al weer eene concessie aan Rome" zijn! In een hoofdorgaan van de Protestanten staat het te lezen.

Doch, goede lezer, mag men, zoo iets vernemende, niet met regt vragen of veler gezond verstand niet ontzettend moet geleden hebben onder de geweldige inspanning der laatste maanden? En op die inspanning volgt nu zoo onverwijld de strijd om Ds. Meyboom! Aan dien strijd, Rome, zult gij ook wel weer schuld hebben. Gij hebt wat voor uwe verantwoording, Rome! Waarlijk, de beroering is te hevig, waarin gij gestadig veler predikanten hersentuig brengt.

Eene zekere partij in het Protestantismus, welker, zeer onredelijke, inquisitoriale gezindheid met elken dag al meer en meer openbaar wordt, heeft tegenwoordig, ook al welligt om de aandacht van hare vervolgingszucht af te leiden, den mond vol van den vervolgingsijver, welke dezer dagen bij de Ultramontanen heerscht. Dat de feiten ontbreken ter staving van deze valsche beschuldiging, en men zich dus met allerlei elleendige en nietswaardige fabeltjes te vreden moet stellen, is van algemeene bekendheid. Maar van minder algemeene bekendheid is het, hoe, nog in onze dagen, de bedoelde partij, waar zij heerschappij voert, te werk gaat. In Zweden bijv. Tot die hoogte is dáár haar vervolgingsijver gestegen, dat wie van haar in wijze van Godsvereering verschillen, aan de gruwelijkste folteringen bloot staan, in die mate, dat regtschapen Protestanten er zich ten zeerste aan moeten ergeren. Wat dáár nog onlangs met den schilder Nelson plaats heeft gehad; wat te beurt is gevallen aan eene bij uitnemendheid beschaafde katholieke vrouw, die aan een zestal katholieke kinderen de katechismus leerde, strekke ten bewijze van de mildheid der wetgeving van een land, waar het Protestantismus suprematie oefent. Dat door de Protestanten zelven een zoodanigen staat van zaken als in zulk een land gevestigd is, onverdragelijk geacht wordt, blijke uit het volgende:

»Eenige dagen geleden werden vele geestelijken en leeken, die zich voor de zoogenaamde godsdienstvrijheid in de bres stellen, ter audientie bij Lord Clarendon toegelaten. De bekende Sir Culling Cardley, die bij die gelegenheid het woord voerde, dankte vooreerst Lord Clarendon voor zijne bemoeijingen ter gunste van Miss Cunningham; vervolgens had hij hem eene andere omstandigheid voor te stellen, die, het wel niet eene katholieke regering, maar Zweden betrof. Namelijk in het noorden van Zweden worden al dezulken vervolgd, die niet tot de Staatskerk behooren: een Doopsgezinde en Katholiek zijn mitsdien uithoofde hunner godsdienst in den ban. Geene godsdienstige vereenigingen buiten de kerk of op niet wettiglijk bepaalde uren mogen gehouden worden, op straffe van konfiskatie en gevangenzetting op water en brood; ja, zelfs ingeval eener derde overtreding levenslange verbanning. Kinderen van doopsgezinde ouders worden met geweld gedoopt en hunne ouders gestraft. Vroeger hadden slechts eenige gevallen van dergelijke dwangmaatregelen plaats, thans zijn zij menigvuldig in de provincie Nordland. De leden der Evangelische Vereeniging in Zweden hebben aan hunne broeders in Frankrijk, Engeland en Zwitserland verzocht, alles aan te wenden, opdat hunne regeringen bij gelegenheid der aanstaande vergadering van den Zweedschen landdag, de opheffing van deze de godsdienstvrijheid belemmerende wet verzoeken mogen.

Men zal ongetwijfeld met veel belangstelling, die nog vermeerderd wordt door de tijdsomstandigheden, de volgende beschrijving der Zwarte Zee lezen.

De Zwarte Zee moet het tooneel zijn waar de nieuwe Oostersche quæstie zal worden opgelost; want hetzij men aan den voet van den Balkan of aan dien van den Kaukasus strijdt, de Zwarte Zee moet steeds het vervoermiddel der legers en vloten van de krijgvoerenden zijn.

In het Turksch *Kara Denilz*, in het Russisch *Czarne More* geheeten, verdient de *Pontus Euxines* den akeligen naam dien de nieuwen volken hem gegeven hebben; immers, op de 365 dagen van het jaar heerschen er 364 stormen. Ook zijn de kusten dier zee bezaaid met gestrande schepen en wrakken. Ik heb zelf in volle zee ... ontmoet met de kiel boven en de masten onder. De natuur schijnt er niet in een normalen staat. De gestadige stormen, de onafgebroken noordenwind, die gedurende den ganschen winter over Konstantinopel waait, maakt haar ongeschikt voor gebouwen van metselwerk uithoofde der vochtigheid, zoodat men gedwongen is de huizen van hout te bouwen, dat dan ook de oorzaak der vele branden is, de vervaarlijke wolken die des zomers boven die zee zweven, de gloeijende vulkanen, de brandende vuuruitwerpende kolken, dit alles is voor den aanschouwer van een zonderling woesten aard.

De Zwarte Zee moet een uitgestrekte kolk van eene onmetelijke diepte zijn, want zij heeft geen eilanden. Al den regen ontvangende, die in Oostenrijk, in het Zuidelijk Rusland, in Europeesch- en Aziatisch Turkije valt, verzwelgt zij de ontzettende watermassa's, die groote stroomen als de Donau, de Pruth, de Dniester, de Dnieper, de Bog en de Don haar aanvoeren, en die niet in verhouding zijn met de oppervlakte, welke zij ter uitdamping den dampkring aanbiedt. Haar overvloedig water stort zich onstuimig in den Bosphorus, waardoor hare geweldige strooming en die der Dardanellen ontstaat, waartegen de schepen naauwelijks bestand zijn. Die strooming is op enkele plaatsen van den Bosphorus, bij voorbeeld te Bebek, zoo sterk, dat de vaartuigen moeten getrokken worden.

Aan de gevaren, welke die zee aanbiedt, paart zich de moeijelijkheid, die de zeevarenden hebben om de monding van den Bosphorus te vinden. Men wijst ze aan door twee vuurbaken, waarvan zij den Turkschen naam Fanar-Iki ontleent; maar vaak gebeurt het dat de vuren der kolenbranders de stuurlieden misleiden en schipbreuken veroorzaken.

De Turksche en Egyptische vloten doorklieven grootendeels de wateren dier zee. De vloot van Sebastopol, gewapend met geschut en soldaten, bedreigt al de kusten van Turkije. Zal zij zich naar Trebizonde, naar Battoum, naar Varna wenden?

De Czaar houdt zijne vloot als een pijl op zijn boog, om dien op verschillende punten van de Turksche kust, te schieten. Die eenerheid doet de Turksche zeemagt verspreid blijven. De Turksche zeemagt zou een schitterend feit moeten verrigten en regtstreeks naar Sebastopol stevenen; maar is zij er toe bekwaam? Voorwaar eene rol die voor de Engelsche en Fransche vloot geschikt zou zijn; maar Frankrijk en Engeland zullen niet, zonder ernstige verwikkelingen tot het besluit overgaan om Sebastopol, de vloot en de wapenhuizen aldaar te verbranden.

Wij maakten dezer dagen melding van het afsterven van den betreurenswaardigen A. F. Ozanam, hoogleeraar aan de Sorbonne, onschatbaar auteur van vele werken, die zijn invloed ter voortplanting der waarheid nog vele jaren zullen bestendigen en mede-oprigter van de *Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo*, van welker hoofdbestuur hij tot zijnen dood vice-president was. In eene schets van zijn, aan de letteren en aan de beoefening der liefde gewijd leven, door den *Ami de la Religion* gepubliceerd, vinden wij een brief, door hem weinige uren voor zijnen dood aan het hoofdbestuur der genoemde *Vereeniging* gerigt, die, terwijl hij de schoonste lofspraak op den dierbaren overledene inhoudt, tevens de nuttigste waarschuwing bevat aan zijne geliefde medebroeders, en die, wij zijn des overtuigd, met levendige belangstelling, en niet slechts door de leden der *Vereeniging*, zal gelezen worden. Hij luidt aldus:

»Verre van in onze uitbreiding eene reden tot hoogmoed te vinden, zien wij er eene gelegenheid in om ons te verootmoedigen. Het gras des velds verbreidt zich snel; maar niettemin blijft het nietig, en schoon het eene groote uitgestrektheid aarde bedekt zegt hen niet: Ik ben den eik gelijk. Ook wij, hoe talrijk wij worden, zullen immer klein en zwak blijven; wij zullen er niet aan denken ons te vergelijken bij die instellingen, welke God in de Kerk heeft doen opwassen tot groote boomen om lommer en vruchten te geven. Zijn wij ootmoedig. Ik zie dagelijks dat door ootmoed en nederigheid, zoowel in Italië als in Frankrijk, onze konferentien eindelijk alle vooroordeel en alle hinderpalen te boven komen. Iedereen wapent zich tegen een nieuw werk, dat grootsche plannen aankondigt. Maar welk leed zal men eenigen onbekende mannen willen berokkenen, die geen ander doel hebben dan een weinig brood en troost in eenige zolderkamertjes te brengen? Moge God ons in de eenvoudigheid onzer beginselen behouden, en de H. Vincentius a Paulo zal ons in dat karakter als zijne discipelen erkennen."

Men schrijft ons uit Soeterwoude:

»'s Weeks voor het feest van alle Gods lieve Heiligen, werd in onze fraaije kerk een preekstoel in zuiver Gothischen stijl geplaatst; deze werd ontworpen en bewerkt door den heer L. Veneman woonachtig te 's Hertogenbosch, en men mag vrij zeggen: dit stuk overtreft elk ander van dien aard tot nu toe door dien kundigen man geleverd. De preekstoel rust op een voet met acht uitspringende hoeken van welke vier door middel van fraaije profileeingen overgaan tot voetstukken van vier beelden, de vier Evangelisten voorstellende, terwijl de vier andere hoeken zich van lieverlede in het bovenstaande achtkant van het voetstuk verheffen; dit achtkant gaat door tot boven de vier genoemde beelden boven welke de vier hoeken van den ondervoet te voorschijn komen, doch gevormd tot zeer fraaijen Baldachinen wier spitsen zich krommen naar de van vier zijden overstekende kuip. — De kuip zelve is een quadraat met afgeknotte hoeken, uit welke hoeken boven zeer rijk bewerkte achtkante baldachinen en onder voetstukken, voor beelden zijn aangebragt; hier tusschen staan bijzonder schoon gedrappeerde Engelen voorstellende de liefde, de lijdzaamheid en het gebed van den H. Joannes den dooper onder wiens voorspraak de kerk aan God is toegewijd; tusschen de hoeken zijn twee paneelen met Bas-reliefs voorstellende de Bergrede van Christus en de prediking van den H. Joannes den dooper aan den oever van de Jordaan; deze Bas-reliefs in zeer schoone profilen, die boven eindigen in ogie vormige bogen zijn uiterst fraai doorvlochten men takken en bladen, terwijl de boven rand der kuip eindigt met een stuk geprofileerde lijst met holkeelen, verrijkt met ronde dooreengevlochten versieringen die vervolgens om den geheele trap loopen; de trap is daarbij zeer los gesneden met openwerk en bladen.

»Het ruggestuk is een Bas-relief voorstellende de onthoofding van den H. Joannes den dooper in de gevangenis; een gedeelte van de profileering waarin het gesteld is, loopt door tot het plafond van het klankbord en vormt daar een uit den achtkant gekonstrueerd gewelf in de gedaante van eene ster, uit wier midden de H. Geest nederdaalt omgeven met stralen.

»Uit de vier hoeken boven het klankbord verheffen zich vier rijzige pinaclen die elke aan vier zijden ingesloten zijn door kleinere pinaclen, uit het midden van het klankbord stijgt eene zeer hooge pinacle, bij wijze van toren op, aan vier zijden ingesloten door vier Baldachinen met hunne voetstukken, op welke de vier Latijnsche Kerkvaders geplaatst zijn; dit geheel is in verband gebragt door fraai met lof en bladwerk gesneden centre-bogen terwijl het geheel onder het klankbord omgeven is door een als kantwerk besneden balustrade.

»Het geheele stuk is op zuivere meetkundige gronden uit het quadraat gevormd. Om het in al deszelfs deelen te beschrijven zoude men te wijdloopig worden. De kunstkenner zal in het stuk een meesterstuk vinden, de Basreliefs en overige beelden zijn vol uitdrukking en gevoel, de ornementen alle volgens de zuiverste Gothische typen gebeeldhouwd."

Men schrijft uit Haarlem:

»Maandag den 7 dezer, zijnde de feestdag van den H. Willibrordus, Apostel en beschermheilige van Nederland, zal door Mgr. den Bisschop van Haarlem eene pontifikale H. Mis worden gecelebreerd, in de kerk van den Wel Eerw. heer van Leunen, toegewijd aan den H. Jozef."

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van N. N. . . . . *f* 5.00
vorige opgave » 1054.47½

zamen *f* 1059.47½

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op den 4 November aangegeven 11 personen, waarvan 5 in het hospitaal zijn opgenomen, overleden 3, in het hospitaal 2, hersteld geene en blijven aldaar nog 22 personen in behandeling.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 3 November geene cholera gevallen aangegeven.

De heer Burgemeester heeft aan de algemeene armenvergadering alhier, ter uitreiking aan de armen, doen toekomen de som van *f* 160, zijnde de opbrengst, na aftrek der kosten, van de door den heer C. Kruseman gehouden tentoonstelling van zijne schilderij, voorstellende: *het bezoek des Heeren bij Martha en Maria.*

Z. M. heeft benoemd tot sekretaris-gen. bij het dep. van justitie Mr. C. C. E. d'Engelbronner; tot referend. bij dat dep. J. A. van Iterson; en tot kantonregter te Sommelsdijk Mr. J. L. Melchers.

Door Zr. Ms. zaakgelastigde bij het hof van Hanover is medegedeeld eene bekendmaking van de Hanoversche regering, waarbij de vroeger bepaalde termijn der opheffing der regten op den invoor van de daarbij omschreven levensmiddelen wordt verlengd tot aan het einde van de maand September 1854.

De twee eerste winterzalmen zijn den 31 Oktober te Krimpen a/d Lek ter markt gebragt en bij afslag tot ongeveer *f* 1,70 per ½ Ned. ℔ verkocht.

Naar wij van goederhand vernemen is te Helmond alles tot de orde teruggekeerd. Vier personen zijn in hechtenis genomen en naar Eindhoven teruggekeerd. Bij hunne gevangenneming moet zich een vrij ernstig verzet onder de werklieden hebben geopenbaard, de overhand is echter aan de justitie gebleven.

EINDHOVEN. 3 Nov. Eergister voormiddag zijn van hier naar Helmond vertrokken de heeren regter-commissaris en substituut-griffier der arr.-regtbank alhier, ten einde een nader onderzoek aldaar in te stellen; in den loop van dien dag zijn drie jonge lieden in verzekerde bewaring genomen en naar Eindhoven overgebragt; tijdens de arrestatie en overbrenging zijn de kommandant der maréchaussées en verdere manschappen, herhaaldelijk met steenen begroet en door het graauw op schan-

dige wijze uitgejouwd en gescholden en hebben een 30tal manschappen infanterie de maréchaussées in de uitoefening hunner functiën moeten behulpzaam zijn. Nadat aan de manschappen bevel van scherp te laden was gegeven, heeft het werpen met steenen een einde genomen, en heeft men zich verder alleen bepaald met de maréchaussées en militairen in de verte na te roepen en uit te jouwen; gister voormiddag zijn weder gearresteerden door de maréchaussées binnengebragt en gister avond hebben vijf manschappen der infanterie en twee maréchaussées nog twee anderen naar hier overgebragt, en zijn die manschappen dienzelfden avond weder naar Helmond vertrokken. De heeren der regtbank bevinden zich nog steeds in Helmond, en men wil dat de heer Prokureur-generaal uit 's Bosch zich ook derwaarts begeven zoude hebben.

Het volk is en blijft nog steeds onrustig: de ware oorzaak dezer ongeregeldheden zou, zoo men wil, niet gelegen zijn in het geringe dagloon; maar uit eene geheele andere bron zijn voortgesproten: alleen zijn de dure tijd, het geringe loon en de ophanden zijnde winter, door eenigen als voorwendsel gebruikt, om het gemeen volk en de arbeidende klasse tegen sommige der fabriekanten in het harnas te jagen. Later zal men gereedelijk de heele en ware toedragt der zaak vernemen als ook uit wie die lage en voor den burgemeester en voor sommige fabriekanten zoo honende liedjes zijn voortgekomen; men weet thans reeds wie dezelve gezongen hebben. (*Noord Brabanter.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Nov. Er bestaat volstrekt geen grond om eenig geloof te slaan aan hetgeen medegedeeld is door een Engelsch Journaal, betreffende een ernstig gevecht, hetwelk geleverd zou zijn onder de muren van Galatz, en waarbij de Turken de nederlaag bekwamen.

Even onwaarschijnlijk is ook het gerucht, dat de Sultan den 20 Oktober bevel zou gegeven hebben aan de gezagvoerders der Ottomannische legers in Anatolië en Romalië, om onmiddellijk de vijandelijkheden te beginnen, door in Georgië te vallen en zich aan te sluiten met de Cirkassiërs. Op gemelden datum toch was de diplomatie ijverig in de weer om het begin der vijandelijkheden te verschuiven, met dat gevolg, dat er aan Omer-Pacha last gegeven werd, zich van alle vijandige demonstratiën te onthouden, zoo het niet reeds te laat was, gelijk dan ook werkelijk het geval is geweest. Het is dus niet te denken, dat de Sultan hier de vijandelijkheden zou willen voorkomen en te gelijkertijd ze dáár laten beginnen.

— Den 12 begeven de Keizer en de Keizerin zich naar Fontainebleau.

— Het geschil tusschen het bewind van Frankrijk en Napels gerezen over de quarantaine door laatstgenoemd gouvernement aan eenige Fransche officieren opgelegd is geheel weggeruimd. De gezant van Napels te Parijs heeft aan het bewind des Keizers de meest voldoen le ophelderingen gegeven.

— Men leest in den *Constitutionnel* omtrent het gebeurde bij het fort Isactcha: Sedert lang voeren de aan de Russische zeemagt behoorende vaartuigen den Donau opwaarts, niet alleen tot Reni, het vereenigingspunt van dien stroom met de Pruth, maar zelfs tot voorbij de laatste stad. Die vaartuigen drongen vervolgens tot in Moldavië of Wallachije door, waar zij levensmiddelen en krijgsbehoeften den Russischen troepen bragten.

In den laatsten tijd werd te dier zake een levendige briefwisseling tusschen Omer Pacha, Opperbevelhebber van het Turksche leger en Vorst Gortschakoff, Opperbevelhebber van het Russisch leger gevoerd. Omer-Pacha had den Prins Gortschakoff verwittigd, dat in de tegenwoordige gesteldheid het zijn pligt was te beletten dat dat vervoer van mondbehoeften en krijgsvoorraad voor zijne oogen langs den Donau plaats had, en bij voortaan er zich tegen zou verzetten.

Het schijnt dat men den 21 Oktober zoo ver was gekomen, toen men van uit de vesting Isactcha twee Russische oorlogsstoombooten zag naderen, vergezeld van kanoneerbooten, die den Donau opwaarts stevenden. Mag men de berigten gelooven die men ons mededeelt, dan schijnt de kommandant der vesting de bevelhebbers dier schepen te hebben doen vragen, werwaarts zij zich begaven, waarop geantwoord werd, naar Galatz boven Reni. Alstoen heeft het garnizoen van Isactcha die flotille willen beletten haren weg te vervolgen, ten gevolge waarvan een gevecht ontstond tusschen de kanonneerboten en de vesting.

Wij waarborgen de volkomene waarheid dier bijzonderheden niet, maar meenen ze te moeten wedergeven gelijk ze ons zijn medegedeeld. Zij hebben trouwens een onbetwistbare waarschijnlijkheid en verklaren op logische wijze de episode van Isactcha. Ingevolge dat berigt begrijpt men, schoon de Russische flotille het vereenigingspunt van de Pruth en den Donau nog niet bereikt had, dat de Turken regt hadden om den doortogt der vaartuigen te beletten, dewijl naar de bekentenis der bemanning, zij tot boven Reni wilden opvaren.

In het blad *la Voix de la Verité* leest men eenige bijzonderheden, omtrent de godsdienstige gesteldheid in Zweden:

»In weerwil van de gestrengheid, waarmede men in Zweden de dissenters behandelt, nemen zij echter van dag tot dag toe. Het *Aftonblad* van 3 Oktober ll., deelt hieromtrent een en ander mede:

»In de tweede helft van Augustus had een rondzeizend prediker, Tjellsteds genaamd, in de kerken van Borgoitk, Gollberga en in vele andere kerken van den omtrek gepredikt; een jonge boer, Johannes geheten, een der dolste predikers van de secte der Lesare was hem gevolgd. De godsdienstige beweging openbaarde zich spoedig van alle kanten, en stemde Tjellsteds tot groote dankbaarheid. Niet alleen des avonds en 's Zondags nacht, maar alle avonden en alle nachten had men nu godsdienstige bijeenkomsten.

»De toeloop is zoo groot dat de boerenwoningen gemeenlijk te klein zijn om de menigte te bergen; gewoonlijk gebeurt het, dat bij deze oefeningen vier of zes jonge vrouwen, onder de predikatie flaauw vallen. Het is niet geoorloofd ze weer bij te brengen, wijl hare zielen op dat oogenblik worden bewerkt, door den geest Gods, naar de verzekering van domine Johannes. Men laat ze dus liggen voor 'tgeen ze zijn, men heft een gezang aan, en daarna besproeit men ze met koud water. De flaauwgevallene vrouwen komen bij, beginnen op eene alleraandoenlijkste wijze te preeken, en elkander met verrukking te omhelzen; daarna vallen zij voor Johannes op hunne knieën, en belijden met luider stem, ten aanhoore der gansche menigte, hare geheimste en schandelijkste zonden, dikwijls tot groote ergernis der omstanders en vooral van hunne naastbestaanden. Na deze belijdenis, verklaart Johannes dat zij nu bekeerd, heilig, wedergeboren zijn, omdat zij den witte steen in het hart hebben."

MADRID, 1 Nov. Bij een dekreet der koningin heeft de openbare toewijzing van den noordelijken spoorweg en van anderen plaats gehad.

ENGELAND.

LONDEN, 4 November. Een gedeelte van Ierland is door eene zware overstrooming getroffen. De stad Cork is voor een groot gedeelte onder water gezet, onderscheiden bruggen zijn door de golven medegesleurd en vele personen hebben hun dood in den vloed gevonden.

— Volgens het dagblad van Triëst, luidde het antwoord door vorst Gortschakoff aan Omer-Pacha gezonden, aldus: »Mijn Keizer laat zich geen uitstel voorschrijven, maar hij staat er een toe. Hiem overeenkomstig geef ik aan de Ottomansche Porte, een uitstel van 14 dagen. Ik ben gereed om te vechten."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 1 November. Alhier zijn depêches aangekomen uit Petersburg dd. 22 Oktober, welke terstond aan de vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland en Pruissen zijn medegedeeld; van den inhoud dezer depêches is nog niets met zekerheid bekend, doch men vermeldt dat zij eene schikking behelzen, door het kabinet van Petersburg voorgesteld, wegens de ernstige houding die het konflikt thans in de vorstendommen begint aan te nemen, verwacht men dat reeds den 2 dezer, over dat voorstel zal onderhandeld worden. Rusland zou van Turkije verlangen de onttrekking der oorlogsverklaring en zoo men hiertoe niet kan besluiten, wil het dat de Sultan aan vorst Gortschakoff om een wapenstilstan verzocht, gedurende welken tijd men de onderhandelingen zou trachten ten einde te brengen.

Het heeft de aandacht getrokken, dat de groote Grieksche huizen alhier, den 1 en 2 dezer, hoewel op eerstgenoemden dag geen beurs gehouden werd, voor een aanzienlijk bedrag aan effekten verkocht hebben. Daar zij doorgaans van de gebeurtenissen in het Oosten het best onderrigt zijn, maakt men uit die omstandigheid de gevolgtrekking, dat de laatste berigten van geen vredelievenden aard geweest zijn.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 November.

ONDERTROUWD (3 Nov.): J. Saruco met W. L. H. Bönnink.

GETROUWD (3 Nov.): P. Weeraat, wed. met C. E. Peltzer.

BEVALLEN (3 Nov.): J. E. Goudman, geb. Philips, Z. — E. W. Voget, geb. Wasmuth, D. — (4 Nov.): S. A. D. Fock, geb. de Kock, D.

OVERLEDEN (28 Okt.): A. M. van Straaten, geb. Nederkoorn, 67 j. — (4 Nov.): B. H. J. Homan, 9½ m.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 5 November.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De omzettingen waren wederom uiterst beperkt ofschoon de houders meer vertrouwen in het artikel beginnen te stellen, op het berigt dat de Koffij-oogst op Java, wederom zoude kunnen tegenvallen. — Lagere aanbiedingen hebben er ook geene plaats gehad en prijzen blijven daardoor onveranderd.

THEE. Met veel handel bepaaldelijk voor consumtie. Eenige houders verlangen zelfs hoogere prijzen.

TABAK. De handel hierin heeft zich hoofdzakelijk bepaald tot de tweede hand, in afwachting dat er in de volgende week eenige partijen *Maryland* van de laatste aanvoeren, zoo ook eene eerstehands partij van 1395 pakken *Java Malang* ter markt zullen komen. — Tegen 10 dezer in veiling: 90 pakken *Embalema*.

SUIKER. De markt blijft zeer prijsvast. Voor *Surinaamsch* worden vrij goede prijzen betaald, en van *Java* zijn deze week afgedaan cirka 2500 kranjangs, grootendeels bruine en ligtbruine soorten tot f ¼ onder de middelprijs der September-Veiling, alsmede te Rotterdam voor hier, 660 kranjangs en 1317 zakken tot f 21½ en f 28. — De getaxeerde waarde voor de aanstaande *Java*-veiling op 17 dezer wordt als volgt opgegeven: N° 5 f 26½, N° 6. f 27, N° 7. f 27½, N° 8. f 28, N° 9. f 28½, N° 10. f 29, N° 11. f 29½, N° 12. f 30, N° 13. f 30½, N° 14. f 31, N° 15. f 31½, N° 16. f 32, N° 17. f 32½, N° 18. f 33, N° 19. f 33½. — In veiling tegen 8 dezer: 109 kisten en 965 zakken beschadigd *Fernambucq Moscovados*, alsmede 696 vaten *Cuba Moscovados*. — *Geraffineerd* voor *uitvoer* met iets meer handel. Voor *Crushed* heeft men betaald te leveren in deze en in de volgende maand, N S R superfine f 36, N° 2. f 33, N° 3. f 32, B K & B H N° 1. f 31½, N° 2. f 30½. S & T N° 1. f 31½, N° 2. f 30½, N° 3. f 30. W & Z f 30. — *Kandij* komt weinig voor en bedingt de volle prijswaarde. — In *Consumtie* zijn de prijzen op de voorgaande noteering gebleven.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat*. Prima soort is tot 220 cs. geregeld te plaatsen; andere kwaliteiten zonder handel. — *Foelij* op veilingsprijzen ferm gehouden.

FRUITEN. Van nieuwe Villanova *Vijgen* zijn 3 ladingen tot geheimen prijs afgedaan. — *Rozijn*. Van Malaga zijn 3 ladingen aangevoerd, bij gerijf kan men tot de volgende prijzen koopen. *Malaga* in vaatjes f 26 a 27; *Muscadel* f 36 a f 37; dito in lagen f 50 a 51. *Smirna* en *Samos* zonder handel prijshouden. — *Krenten* blijven gedrukt en alleen maar in de mooije soorten met eenige aftrek.

RIJST. De omzettingen waren minder levendig, doch de markt blijft zeer vast. — In deze week is eene spekulatie partij van 1221 balen gepeld Java aan een huis tot geheimen-prijs afgedaan, verder zijn gisteren nog uit de eerste hand verkocht: 500 balen grof ongepeld *Java* tot f 10, voor ongepeld *Aracan* wordt f 8¾ te vergeefsch geboden en op f 9 gehouden. Gepeld *Java* f 10 a 11; gepeld *Aracan* f 10½ a 10¾; *Tafel* f 12½ a 13 met weinig voorraad.

POTASCH. Was minder begeerd, ofschoon de prijzen geene verandering hebben ondergaan.

VERFWAREN. *Indigo*. Geene verandering in dit artikel te vermelden, in *Java* soorten hebben geene afdoeningen plaats gehad; de in veiling gebragte 100 ceroenen *Caraques* en *Guatimala* zijn alle verkocht, zoo voor binnenlandsch gebruik als voor den uitvoer. Verscheidene partijen *Java* partikuliere aanvoer worden eerstdaags ter markt gebragt. — *Cochenille*. Niets in gepasseerd. — *Verfhouten*. Onveranderd; van Jamaica worden 100 ton gewacht, welke zeilende tot f 4½ te koop zijn. Van Sapan zijn 15 ton met f 6½ voor den uitvoer betaald. — *Harst*. 100 vaten bruine zijn voor binnenlandsch gebruik met f 4½ betaald, terwijl 140 vaten Geel en Witte met f 5 en f 6½ naar kwaliteit zijn genomen. — *Terpentijn-Olie*. Blijft aangeboden, voor Bayonsche van boord af te ontvangen zijn lagere prijzen aangenomen. — *Quercitron*. 300 balen Baltimore zijn met f 4½ betaald, blijft alzoo nog te koop. — *Zwavel*. Niets in gepasseerd. — *Lood*. Blijft vast op f 13½ a ¾, doch met minder handel. — *Meekrap*. Prijzen zeer vast en de handel daarin zeer regulier.

STERKE DRANKEN. *Arak* blijft goed gevraagd. *Rum* en *Voorloop* prijshoudend. — *Genever* 100 % eerste soort f 25, tweede soort f 24. — *Moutwijn* 91 % f 20 pr. vat à kont.

HENNEP. Hierin heeft weinig handel plaats gehad, in afwachting der veilingen van 7 dezer, waarbij behalve reeds vroeger vermeld nog zullen voorkomen: 10 mille kilo Petersb. uitschot a 11 mille dito halfrein.

METALEN. *Koper* blijft in een nominale toestand. — Voor *Banca Tin* wordt f 71½ geboden, en is tot f 72 gelaten.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* iets minder vast. — *Traan* met weinig handel; Berger bruin f 41 a 43, blank f 42 a f 48. — *Reuzelolij* f 31. *Talkolij* f 38. *Patentolij* f 39½ a kontant. — *Rondvisch* f 8 a 8½. — *Ansjovisch* onveranderd: nieuwe f 13 a 13½.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 4 Nov. Rogge. In hard gedroogde werd in den laatsten 8 dagen geen verkoop bekend. In ligt en ongedroogde was er een vrij goeden handel tot onveranderde prijzen. Men noteerde: 142/3, 143/2 ℔ n. Archangel f 280 1/m.; 144/2 ℔ Fransche f 284 1/m.; 141/2 ℔ n. Archangel f 278 1/m.; 145/2 ℔ Riga Poolsche f 293; 140/2 ℔ n. Archangel f 275 1/m.; 142/2 ℔ j. dito f 280 6/w.

Gerst. In dit artikel ging weinig om en er werd alleen bij uitslijting verkocht: 128/2 ℔ n. Libau f 268, f 270 6/w.; 129/2 ℔ Koersche f 265, f 267 6/w.

Moutwijn. Ging Zaturdag op f 20 en Maandag op f 19½ terug alzoo was ook Dingsdag veel vraag, doch weigerde men tot dien prijs af te geven Woensdag is ad f 20 veel omgegaan, doch bleef even als gisteren en heden naar genegen te koopen.

Jenever f 24.50. — Amst. Proef f 25.75.

MIDDELBURG, 3 Nov. Tarwe, puike Zeeuwsche jarige f 15 à 16 naar kwaliteit, puike Nieuwe f 14, mindere f 13; puike jarige Walchersche f 16 a 16,75, en einde Beurs door de Bakkerij f 17 betaald, puike Nieuwe f 15, 16 a f 16,50 naar deugd en kwaliteit, mindere f 13,50 a 14. — Rogge. Nieuwe, puike soort f 10,75, mindere f 10,50. —

Gerst, puike Winter *f* 8,50; dito Zomer *f* 6,25; — Walchers Witteboonen *f* 12,75 tot 13,25; Dito Bruineboonen *f* 13,50 a *f* 14; Walchersche Paardeboonen *f* 8,10 a 8,20, einde beurs *f* 8,25, mindere *f* 8; Walchers. Groene Erwten, puike soort *f* 11 a 11,25, mindere *f* 10,75, groote dito *f* 12,50 a *f* 12,75 en puike *f* 13. Zeeuwsche Groene Erwten *f* 10,50, mindere soort *f* 10, geringe *f* 8,50; Dito Paardeboonen *f* 8. — Puik Koolzaad van de Zolder ter veil, *f* 13,25. — Raap-Olie *f* 39,50; Patent-Olie *f* 41,50; Lijn-Olie *f* 35 pr. Vat. — Harde Lijnkoeken *f* 11 pr. 104 stuks.

ANTWERPEN, 4 Nov. *Granen.* Van Tarwe is eene lading Odessa, zoo ook van Rogge eenige kleine partijtjes tot vaste prijzen omgezet.

Huiden. De verkoopen in deze week hebben bestaan in 1300 stuks drooge en 700 stuks gezouten Buenos-Ayres en Montevideo.

Suiker. Ruwe. Er zijn 400 kisten Havana verkocht.

LONDEN, 3 Nov. *Suiker.* Ruwe. In vreemde soorten is weinig verhandeld bij vaste prijzen. Geraffineerd. De vraag voor uitvoer was van weinig beteekenis, zonder prijsverandering.

Koffij. Voor Plantage Ceylon heeft men de volle prijzen bedongen. Native met eenige vraag tot 45 s. a 46 s. 6 d.

Thee vast met goede vraag tot volle prijzen in de betere soorten.

Talk. De markt blijft kalm. Pet. 56 s. d.

Tarwe met weinig omgang en staande prijzen.

Garst blijft gevraagd tot volle prijzen.

LIVERPOOL, 3 Nov. *Katoen.* Flaauwe markt en onveranderde prijzen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	4 NOV. 4½ u. gebl.	5 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61 9/16	61½ a	61 11/16	61 11/16
Dito Dito	3	74 3/16	74⅜		
Dito Dito	4	93	93	93¼	93⅛
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½	92	92¼		
Handel-Maatschappij	4½	125			
Aand. Rijn-Spoorweg.		100¼			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIË, Obligatien '1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	49¾			
Dito bij Rotsch. en Volksv.		50¼			
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	21⅝	21 9/16	21⅝	21 9/16
Dito	3	44½	44¾		
Dito Binnenl. à 6/m.	4	40 9/16	40⅝	40½	
Coup. Bewijzen.		5 3/16	5 3/16		
Amortisable Schuld		4 11/16	4⅝		
PORTUGAL te Londen	5	37½	37½	37 9/16	
Dito uitgestelde		15¾			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104	104¼	104⅜	104¼
Dito Dito 1828 en 1829					
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito	4½	96			
Dito bij *Hope*	4		89⅛		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		87½	88¼		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		70¾			
POLEN, Certifikaten	4	82¾	82¼		
Dito Aand. à fl. 300		139			
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4½			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5	77	76¾	76⅞	
Dito 1852					
Dito 1847	2½	39⅝	39½	39⅝	
Dito 1851	2½	39⅝	39½	39⅝	
Dito 1849	5	90½	90½	90⅝	90⅝
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	90½	90½	90⅝	90⅝
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
BRAZILIË te Londen 1824	5	95⅝	95⅝		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	70½	70	70½	70
MEXICO Nieuwe	3	24 15/16	24 15/16	25	
VENEZUELA à £ 100	3½	32¾			
GRENADA à £ 100	2	19 11/16			
Dito Uitgestelde		8¼	8 1/16	8¼	
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 24 13/16, ⅞, 13/16; Louisiana 5 pCt. 99¼.

Voor binnenl. fondsen waren heden betere prijzen te bedingen, en was de handel in Intergr. vrij levendig. In buitenl fondsen was handel en variatie daarentegen onbeduidend; alleenlijk bleven Portug. iets beter en Spaansche meer aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt; Prolongatie 4 pCt. Diskonto 2½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55[illegible]	Livorno	2/m.	*f* 39
»	[illegible]	56[illegible]	Napels	»	81½
Bordeaux	2/m.	55[illegible]	Petersburg	»	1.85
»	[illegible]	56[illegible]	Weenen	6/w.	30¾
Madrid	3/m.	243	Augsburg	»	35⅜
Cadix	»	24[illegible]	Frankfort	»	98½
Seville	»	240	Hamburg	2/m.	35 5/16
Bilbao	»	241	»	[illegible]	35¼
Lissabon	»	41½	Londen	2/m.	11.57½
Porto	»	41½	»	[illegible]	11.70
Genua	2/m.	46	Rotterdam	[illegible]	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Nov. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840-1842 4½ pc. 95¼; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21¼; Binnenl. 3 pc. 40¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 81.

PARIJS, 4 Nov. Fransche 3 pc. 73.45; 4½ pc. 99.40; Spanje 3 pc. Binnenl. 40¾; id. 1 pc. 21½; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 93⅞.

LONDEN, 4 Nov. Cons. kont. 94⅝ a —; op tijd 94½ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5⅛ a 5⅜; Gren. 20½ a 21; Uitgest. 8 a 8¼; Mexiko Nieuwe 26⅛ a —; Peru 4½ pc. N. 71 a 73; Uitgest. 50 a 52; Rusl. 1822 5 pc. 113 a 115; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 41⅝ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21¾ a —; 3 pc. 44½ a 45; Coup. cert. 5¼ a —; Passive 4¾ a 5, Holl. 2½ pc. 63¼ a 63¾; id. 4 pc. 94½ a 95; Venez. 32 a 33; Uitg. 14 a 15; Wissel op Amst. *f* —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

BERLIJN, 3 Nov. Pruissen 3½ pc. 91½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 92; Pools. 4 pc. 83½; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. 80½; Amsterdam zigt 141⅞, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 3 Nov. Rusl. Cert. 101; Den. 3 pc. 78; 5 pc. 97½; Oostenrijk Met. 5 pc. 90; Spanje 1—3 pc. 20⅛; Binnenl. 3 pCt. 37⅜; Mexiko 19¼.

FRANKFORT, 4 Nov. Met. 5 pCt. 79½; W. Bank-Aktiën 1320; W. Loten fl. 250, 117; Spanje 1 pCt. 21½, id. 3 pCt. 40⅞; Wissel op Weenen 104⅛.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 3 Nov. P. Bhis Jr., Henriette Geertruida, Soerabaya. — J. A. Holm, Straat Sunda, Buenos Ajiros.

ADVERTENTIEN.

(3408)

Te Rotterdam ligt in Lading naar *Curaçao*,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN, *om den 10den dezer te vertrekken:* Het nieuw gebouwde, Gekoperde en Kopervast Schoenerschip *GOUVERNEUR SCHOMERUS*, gevoerd door Kapitein W. C. KOOL.

Dit Schip is van eene Campagne en ruime en luchtige Kajuit voorzien, en geheel voor PASSAGIERS ingerigt. Te bevragen bij den Reeder H. VAN RIJCKEVORSEL, of bij de Cargadoors KUYPER, VAN DAM & SMEER.

Aromatische Tandenzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, chemisch onderzocht en aanbevolen door den Kon. Pr. *Medicinaalraad* Dr. MAGNUS, den Kon. Pr. *Kreitsphisicus* Dr. ESCHENBACH, en andere Artsen en Scheikundigen.

Deze **TANDENZEEP** is zamengesteld uit bestanddeelen die de eigenschap bezitten het Tandvleesch te sterken, voor ziekelijke aandoening te bewaren, het vuil en de aangroeijingen der Tanden weg te nemen, ze hagelwit te maken zonder het *émail* aan te doen, den adem frisch te houden en eenen heilzamen invloed op de mondholte uit te oefenen.

Door hare duurzaamheid is zij bezuinigend; de stukken houden wel een jaar uit.

Zij kosten 40 en 80 Cents in het Verkoophuis en de bekende Depôts.

Aromatisch-Medicinische Kruidenzeep

van Dr. BORCHARDT, *Geneesheer* te Berlijn, is zamengesteld uit aromatische en etherische plantenolijen en delfstoffelijke bestanddeelen; alle aandoeningen der Huid, Levervlekken, Zomersproeten, Zonnebrand, Knobbels, Puisten en Schubben worden door haar gebruik verwijderd, en de huid behoudt door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen dat voor eenen schoonen tint vereischte is. Het best gebruikt men ze met een wollen lapje waarmede men de Huid naar verkiezing een of meermalen daags wascht.

Dr. ARNOLD beveelt ze aan tegen eene gele drooge huid en bij andere huidziekten.

Dr. BORCHARDTS AROM.-MEDIC. KRÄUTER-SEIFE.

Zij kost 40 Cents in het Verkoophuis en de bekende Depôts. (342[illegible])

PRIJS-COURANT DER WIJNEN VAN J. B. L. PICÉNI

BIJ HET ANKER EN DE FLESCH.

STERKEN DRANK, LIKEUREN, ENGELSCHE EN BEIJERSCHE BIEREN ENZ.

hieronder vermeld, te bekomen in den kelder op de hoek Kolk en N. Z. Voorburgwal, N°. 47 en 364.

Lands- en Stads Imposten, benevens de Flesschen zijn in de Prijzen begrepen.

ALLES TEGEN CONTANTE BETALING ZONDER KORTING.

ROODE BORDEAUX WIJNEN.	Ank.	Flesch
Médoc zonder lak	*f* 22	*f* 0.55
» zwart »	- 24	- 0.60
» groen »	- 26	- 0.65
» rood »	- 28	- 0.70
St. Estèphe	- 32	- 0.80
St. Julien etz.	- 36	- 0.90
Lynch Panillac etz.	- 40	- 1.00
Pommier Agassac	- 44	- 1.10
Villeneuve de Cantemerle	- 44	- 1.10
Château des 3 Moulins etz.	- 48	- 1.20
Barton Langoa St. Julien	- 60	- 1.50
Château Lafitte	- 80	- 2.00
» Cantenac	- 84	- 2.40
» Margaux	- —	- 3.00
WITTE BORDEAUX.	- 38	- 0.95
Ermitage	- 54	- 1.40
BOURGOGNE WIJNEN.		
Beaune	*f* 48	*f* 1.25
Pomard.	- 68	- 1.70
Volnay.	- 72	- 1.80
Nuits	- 84	- 2.10
Chambertin	- —	- 2.50
Chabli blanc vieux.	- 40	- 1.00
Witte Wijn A.	- 20	- 0.50
» » B.	- 30	- 0.75
» Bergerac	- 40	- 1.00

	Ank.	Flesch
Witte Graves.	*f* 36	*f* 0.90
» Sauterne	- 36	- 0.90
» Musc. Frontignan	- 50	- 1.25
Champagne	- —	- 1 90
» Mouss. 1re qté	- —	- 2.10
» qté Supe blanc	- —	- 2.25
» » » »	- —	- 2.50
» » » » et rosé	- —	- 3.00
Port à Port vieux.	*f* 60	- 1.50
» » »	- 72	- 1.80
» » »	- 80	- 2,00
Xeres of sherry.	- 40	- 1.00
» »	- 50	- 1.25
Tenerif.	- 36	- 0.90
Madera A.	- 40	- 1.00
» B.	- 50	- 1.25
Dry Madera C.	- 60	- 1.50
» » □	- 80	- 2 00
Spaansche Wijn.	- 50	- 1.25
» »	- 60	- 1.50
Malaga 1re qté	- 44	- 1.10
» »	- 50	- 1.25
Constantia.	- —	- 4.00
Tintwijn	- —	- 4.00
KRUIDEWIJN.	- 36	- 0.90
Moselwijn	- 32	- 0.80
Bodenheimer Rhijnwijn	- 30	- 0.75
Laubenheimer »	- 30	- 0.75
» 1846 »	- 32	- 0.80
Niersteiner »	- 36	- 0.90
Rudesheimer »	- 40	- 1.00
Scharlachberger »	- 40	- 1.00

	Ank.	Flesch
Marcobrun. en Hochheim.	*f* 50	*f* 1.25
Liebfraumilch en Hochh.	- 60	- 1.50
Geisenheimer »	- 60	- 1.50
Rauenth. Bergw. en Hochh.	- 80	- 2.00
Rudesh. » »	- 80	- 2.00
Johannesh. » »	- —	- 3.00
Steiberger Cabinetwijn	- —	- 4.00
Cognac Brandewijn A.	- —	- 1.10
» » B.	- —	- 1.25
» » oude C.	- —	- 1.50
Cogn. Brand. heel oude D.	- —	- 2.00
Witte Fransche Bwijn A.	- —	- 0.70
» Barcelona » B.	- —	- 0.80
» » » C.	- —	- 0.9
Voorloop van »	- —	- 1.50
Armagnac.	- —	- 1.00
Jamaica Rum en Arac	- —	- 1.05
Siroop de Punsch van Rum	- —	- 1.15
» » of Arak	- —	- 1.20
» »	- —	- 1.50
Slemp Sirop	- —	- 1.10
MEE	- —	- 0.30
Limonade	- —	- 0.90
Extr. d'Absint Suisse	- —	- 1.65
Kirschenwasser	- —	- 1.50
Sup. fijn Genua Olie	- —	- 0.90
Bordeaux Azijn	- —	- 0.30
Wijn Azijn	- —	- 0.20
Beste Genever	- —	- 0.55
Nieuwe Bessen	- —	- 0.65
Citroenbitter	- —	- 0.65
Maag Elixer beste kwal.	- —	- 0.90

	Ank.	Flesch
Bally Helv. (groen bitter)	*f* —	*f* 0.70
Bisschop Essenz 't flesje		0.30
ENGELSCHE BIEREN.		
Schotsch Alé.	*f*	*f* 0.65
Brown stout		- 0.60
BEIJERSCH BIER	- 12	- 0.30
Jopenbier	- —	- 1.25
Hollandsch Gember en	- —	- 0.15
FIJNE FRANSCHE LIKEUREN.		
Double Anisette Rouge		*f* 1.50
» » Blanc		*f* 1.50
» Curaçao		*f* 1.50
Eau d'Or		*f* 1.50
Eau d'Argent		*f* 1.50
Rattaffia de Cerise.		*f* 1.50
Crème de Vanille		*f* 1.50
» » Rose		*f* 1.50
» » Noyaux		*f* 1.50
CRÈME DE KIRSCH, extra Lekker		*f* 1.50
Persico en Parfait Amour.		*f* 1.50

DOUBLE LIKEUREN.

Persico, Curaçao, Anisette, Framboisen, Pepermunt, Nagelen, Guldewater, enz. à *f* 1.10 per Flesch.

ORDINAIRE LIKEUREN.

Witte en Roode Schillen, Anijs, Lawas, Carrewij, Zoetwater à 65 cts. per Flesch. Puike Bessensap à 30 per Flesch. Cardemom à 75 cts. per Flesch.

Het bovenstaande alles verimpost en gebotteld op Flesschen zijnde, zoo kan het verlangde direkt *franco* aan huis bezorgd worden. Voor buiten Amsterdam zijn de Prijzen *f* 4 per anker minder, vrij aan boord. (De ledige Flesschen worden tegen 5 Cents en de halve Flesschen à 2½ Cts per stuk in betaling aangenomen.) Per anker op ½ Fl. met 5% verhooging.

Alle verdere onkosten van Brievenporten, Vracht van Retourzendingen van Manden en Flesschen enz., komen ten laste van Committenten, welke tevens herinnerd worden dat de betaling à Contant geschieden moet, of dat de schippers etc. de gelden de eerstvolgende reis medebrengen, zoo het niet betaald is bij het ontvangen aan boord, hetwelk het verkieslijkst is.

NB. De Kelder is open van des morgens 7 tot des Avonds 11 uren. *Voor en na* dien tijd vervoege men zich aan het Woonhuis en Slijterij boven den kelder. Prijscourant *gratis* te bekomen.

(MEE) Die de Mee kent, weet dat dezelve een gezonde drank is, en in vele gevallen als een zoogenaamd huismiddel kan gebruikt worden, daarom en om den billijken Prijs wordt dezelve aanbevolen.

[illegible] (32[illegible])

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.